

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра педагогіки та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

І. М. Петренко
(підпис)

«28» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Історія та культура України»
освітня програма/ спеціалізація	«Комп'ютерні науки» <i>(назва)</i>
спеціальність	122 Комп'ютерні науки <i>(код, назва спеціальності)</i>
галузь знань	12 Інформаційні технології <i>(код, назва галузі знань)</i>
ступінь вищої освіти	Бакалавр <i>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)</i>

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена й
рекомендована до використання в освітньому процесі на
засіданні кафедри педагогіки та суспільних наук

Протокол засідання кафедри від 28 червня 2023 р.,
№ 11.

Полтава – 2023

Укладач програми:

Петренко І.М. – д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності
«Комп’ютерні науки» ступеня бакалавр

(підпис)

_____ Оксана ЧЕРНЕНКО

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	11
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	24
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	27
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	30

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Історія та культура України»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальної дисципліни:

– Університетська освіта.

Мова викладання – українська

Статус дисципліни – обов'язкова

Кількість кредитів за ЕКТС - 3.

Курс/семестр вивчення – 1/1

Денна форма навчання:

Кількість годин: – загальна кількість - 90; - семестр – 2

- лекцій: 16

- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 20

- самостійна робота: 54

- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен

Заочна форма навчання:

Кількість годин: – загальна кількість: - 90; - семестр – 2

- лекцій: -6

- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: -6

- самостійна робота: -78

- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): - екзамен

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Історія та культура України» є ознайомлення студентів із проблемами національної минувшини у загальноєвропейському контексті та найбільш визначними здобутками української культури протягом усієї історичної еволюції від найдавніших часів до сьогодення.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
<ul style="list-style-type: none"> • здатність до виявлення закономірностей випадкових явищ (СК-02); • здатність до системного мислення, застосування методології системного підходу для дослідження складних проблем різної природи (СК-06); • здатність до побудови логічних висновків (СК-03).	<ul style="list-style-type: none"> • здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-06); • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-07); • здатність генерувати нові ідеї, креативність (ЗК-08); • здатність працювати в команді (ЗК-08); • здатність діяти на основі етичних міркувань (ЗК-15).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Історія та культура України з найдавніших часів до кінця XVIII століття

Тема 1

Витоки українського народу та його державності.

Україна Княжої доби.

Перші державні утворення на території України. Передумови, теорії походження та основні етапи розвитку Русі-України. Особливості соціально-політичного устрою Давньоруської держави. Причини і наслідки роздробленості Київської Русі. Роль Галицько-Волинського князівства в середньовічній Європі. Оцінка місця і значення Давньоруської держави на тлі європейської і світової історії.

Тема 2

Україна у складі Великого князівства Литовського

Процес входження і становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемантійського. Зростання політичної могутності Великого князівства Литовського. Боротьба за оволодіння Галицько-Волинським князівством. Політика литовських князів на українських землях. Суспільно-політичний устрій держави. Політичне становище українських земель після Кревської унії. Соціальний устрій та господарське життя в Україні в XIV-XV ст.

Тема 3

Українська культура Ренесансу та раннього Бароко

Ренесанс в європейській культурі. Загальна характеристика, ідейні та естетичні засади. Гуманістичний характер ренесансної культури. Своєрідність формування українського Ренесансу. Особливості культурної еволюції України у складі Великого князівства Литовського. Правовий та мовний статус. Писемність, література. Визначні українські гуманісти – Юрій Дрогобич, Павло Русин та ін. Гуманістичний та реформаційний рух. Поширення книгодрукування. Релігійна ситуація. Значення Берестейської унії 1596 р. Полемічна література. Культурно-освітня діяльність братств. Братські школи. Центри ренесансної культури в Україні. Львів. Ставропігійське братство та його видатні діячі. Львівська братська школа та типографія. Острог. К.Острозький та вчений гурток. Острозька академія, її значення в становленні вищої освіти на Україні. Острозька Біблія. Видатні діячі Острозької академії. Київ. Київське братство та братська школа. Відновлення ієрархії православної церкви. Книговидавнича та культурна діяльність Єлисея Плетенецького, Захарії Копистенського та ін. Петро Могила та заснування Київської колегії. Ренесанс в художній культурі. Своєрідність українського ренесансного мистецтва. Розвиток архітектури. Фортеці та замки. Ренесансні ансамблі Львова. Скульптура. Особливості іконопису доби Ренесансу. Графіка.

Художні ремесла. Місце Ренесансу в світовій та вітчизняній культурі.

Тема 4

Україна у складі Польщі. Козацька доба. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького.

Українські землі у складі Речі Посполитої (II половина XVI ст. – I половина XVII ст.). Утворення Речі Посполитої. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель під владою Польщі. Природно-географічні та історичні умови формування етнічної території української народності в період феодалізму. Етапи формування української народності. Становище української православної церкви. Берестейська церковна унія 1596 року.

Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. Причини, джерела поповнення і час виникнення козацтва. Версії походження козацтва та його організаційна структура перших часів існування. Територія, чисельність, заняття, побут, звичаї козацтва. Роль козацтва в боротьбі проти турецько-татарських загарбників. Боротьба українського народу проти польсько-шляхетської експансії. Державотворчі тенденції в діяльності козацтва. Козацтво як явище світової історії. Заснування Запорозької Січі, її військовий та суспільно-політичний устрій. Запорозька Січ – демократична християнська козацька республіка. Передумови, причини, рушійні сили, перебіг основних подій та історичні наслідки національно-визвольної війни середини XVII ст. Формування козацько-гетьманської держава Богдана Хмельницького, її ознаки. Зміни в структурі землеволодіння. Розширення прав і привілеїв міщанства та купецтва. Осінньо-зимова кампанія 1654-1657 рр. та її трагічні наслідки для козацької України. Пошуки союзника в боротьбі проти Речі Посполитої. Переяславська рада 1654 р. та її історична оцінка. «Березневі статті» Богдана Хмельницького, їх мета і зміст. Характеристика видатних постатей періоду.

Тема 5

Велика Руїна. Гетьманщина.

Ліквідація української автономної державності. Українська культура епохи Бароко і Просвітництва.

Загальна характеристика бароко. Ідейні засади культури бароко. Наука і освіта. Раціоналізм та Просвітництво. Суперечливий характер світогляду. Бароко та класицизм в культурі Нового часу. Культура українського бароко. Самобутність українського бароко. Феномен козацької держави. Культурна та релігійна місія козацтва. Мазепинська доба. Полкові та гетьманські столиці як культурні центри. Школа, освіта, наука. Шкільна освіта в часи Гетьманщини. Києво-Могилянська Академія та її видатні професори. Наукові та літературні здобутки. Шкільний театр. Г.Сковорода – просвітник, філософ, поет. Бароко в художній культурі. Регіональні особливості бароко на Лівобережній та Західній Україні. «Козацьке бароко». Церковна архітектура. Іконостаси та портретний живопис. Львівське бароко. І.Пінзель, І.Руткович, Й.Кондзелевич. Європейська культура XVIII ст.: від

класицизму до реалізму. Ідейні засади культури Нового часу. Видатні діячі Просвітництва. Особливості Просвітництва в Україні. Творчість українських учених та митців на ниві російської культури. Своєрідність класицизму в Україні.

Модуль 2

Історія та культура України від XIX ст. до початку ХХІ ст.

Тема 6

Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок ХХ ст.).

Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Розвиток товарних відносин і криза феодальної системи господарства. Стан сільського господарства. Початок промислового перевороту в Україні. Загострення соціальних суперечностей. Антикріпосницька боротьба народних мас. У. Кармелюк. «Київська козаччина». Суспільно-політичний рух у Наддніпрянській Україні. Поширення західноєвропейських революційних ідей. Декабристський рух в Україні.

Україна у другій половині XIX ст. Особливості економічного розвитку українських земель напередодні селянської реформи 1861 р. в Росії. Законодавче скасування кріпосницького права. Особливості селянської реформи в різних регіонах України. Наслідки реформи. Реформи адміністративно-політичного управління: судова, земська, міського самоврядування, військова, шкільна, фінансова, цензурна та їх проведення в Україні. Розвиток українських земель у пореформену добу. Революційно-демократичний рух в Україні.

Український культурно-національний рух. Хлопомани. Народники. Діяльність громад. Національне життя в Галичині. Москвофіли. Народовці. Становлення української нації. Народницький рух. Становище аграрної освіти та науки в Україні.

Україна на початку ХХ ст. (1900 р. – 1914 р.). Утворення політичних партій та їх роль у демократичній революції. Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості. Суспільно-політичний та національний рух в Україні на початку ХХ ст. Утворення українських національних партій. Революція 1905-1907 рр. в Україні. Стратегія і тактика різних політичних сил. Українське питання в Державній думі. Українська думська громада у I та II Державних думах. Національне та аграрне питання в програмах і практиці політичних рухів і партій. Зростання національно-визвольного руху. «Просвіта» в українському русі. Столипінська реформа та її проведення в Україні. Економічні й політичні наслідки реформи. Перша світова війна. Україна в планах іноземних держав. Ставлення до війни різних класів і партій, Утворення «Спілки визволення України». Головна Українська Рада. Українські січові стрільці.

Тема 7

Українська національна революція 1917-1921 рр.

Українська національна революція 1917-1921 рр. Боротьба за відродження державності України. Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Українська

Центральна Рада, її соціальна база, партійний склад, програма. Аграрні проблеми в Універсалах Центральної Ради. Боротьба політичних сил за владу в Україні. Гетьманат П.Скоропадського. Аграрне питання в діяльності гетьманського уряду. Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика. Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. Відновлення радянської влади в Україні в 1919 р. Впровадження політики «воєнного комунізму». Радянсько-польська війна. Ризький мирний договір 1921 р. Втрата Україною національної державності. Причини поразки та основні уроки української національно-демократичної революції 1917-1921 рр.

Тема 8

Міжвоєнний період історії українського народу (1921-1939 рр.). Особливості розвитку культури.

Економічний та соціально-політичний стан України у 20-30-х рр. ХХ ст. Радянська Україна в новій системі міжнародних відносин. Суспільно-політичне життя на Україні у 20-ті рр. Соціально-економічна і політична криза початку 20-х рр. Сутність та мета непу, особливості його здійснення в Україні. Відмова від нової економічної політики. Курс на форсовану індустриалізацію та його наслідки. Політика українізації, її особливості і наслідки, досягнення і прорахунки. Українське село наприкінці 20-х рр. Поворот до суцільної колективізації та її згубні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр. Утвердження сталінського тоталітарного режиму в Україні. Західноукраїнські землі в 20-30-х роках.

Культурний розвиток України в 1917-1922 рр. Розвиток освіти та науки. Українська Академія Наук. Видатні українські вчені. Розвиток преси та книговидавництва. М.Грушевський, В.Винниченко в боротьбі за національне відродження. Українська культура 20-30 рр. «Розстріляне відродження». Літературний авангард. Розмаїття літературно-мистецьких об'єднань та періодичних видань. Символізм, футуризм, неокласика. Театр та драматургія. Новаторська творчість Л.Курбаса. Українська академія мистецтв. Авангардне мистецтво, його видатні представники. О.Довженко та становлення національного кінематографу. Загальні принципи та методи культурної політики більшовиків. Українізація 1923-1932 рр. Розгром українізації. Політика терору та політичних репресій. Насадження методу соціалістичного реалізму, його негативні наслідки.

Тема 9

Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.). Україна у другій половині 40-х – 1980-ті рр.

Радянсько-німецький договір 1939 р. Приєднання Західної України до УРСР. Початок Другої світової війни. Трагедія Південно-Західного фронту. Причини поразок Червоної армії в 1941-1942 рр. Антифашистський рух опору. Основні битви

війни. Битва за Дніпро. Звільнення Києва. Остаточне визволення України в 1944 р. Оцінка діяльності ОУН-УПА. Наслідки Другої світової війни для України.

Розвиток української освіти і науки у період війни. Науково-технічні досягнення українських учених В.Вернадського, І.Сікорського, С.Корольова, Є.Патона, М.Стражеска, О.Богомольця, О.Палладіна. Література, преса, кіно і мистецтво у воєнні часи. Значення кіномистецтва О.Довженка у розвитку української культури. Творчість українських акторів: З.Гайдай, І.Паторжинський, М.Гришко. Доля українських культурних цінностей під час війни.

Труднощі повоєнного відродження економіки. ХХ з'їзд КПРС: викриття культу особи Сталіна. Реабілітаційні процеси. Соціально-економічні реформи М.Хрущова. Зростання кризових явищ в економічному житті.

Культурний розвиток України повоєнної доби. Політика денационалізації та русифікації. Радянізація школи, освіти, науки. Шістдесятництво. Дисидентський та самвидавничий рух. І.Світличний, А.Горська, В.Стус, Л.Костенко та ін. Українська культура в діаспорі. Провідні осередки української культури в діаспорі. Наукові, мистецькі та літературні здобутки. Українознавство. Специфіка культуротворчих процесів у період існування радянської України. Реалізм як провідний художній метод, що пов'язує культурні традиції та ідеологію українсько-радянської літератури. Національно-культурна специфіка українського реалістичного мистецтва.

Тема 10

Національно-державне відродження українського народу.

Незалежна Україна в сучасному світі.

Розпад СРСР. Декларація про державний суверенітет України. Створення багатопартійної системи. Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум 1990 р. Вибори Президента. Державне будівництво суверенної України. Прийняття Конституції України 1996 р. Політика роззброєння України. Міжнаціональні і міжконфесійні відносини. «Помаранчева» революція 2004 р. Конституційна реформа. Внутрішня політика Української держави. Головні напрями зовнішньої політики. Місце України в сучасному світі.

Євромайдан. Революція Гідності. Мінські угоди. Угода про асоціацію між Україною і ЄС. Створення Православної Церкви в Україні. Надання Томосу. Особливості розвитку культури.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Історія та культура України з найдавніших часів до кінця XVIII століття</i>					
Тема 1. Витоки українського народу та його державності. 1.1.Перші державні утворення на території України. 1.2.Передумови, теорії походження та основі етапи розвитку Русі-України. 1.3.Особливості соціально-політичного устрою Давньоруської держави.	2	Тема 1. Витоки українського народу та його державності. Україна Княжої доби. 1.1.Перші державні утворення на території України. 1.2.Передумови, теорії походження та основі етапи розвитку Русі-України. 1.3.Особливості соціально-політичного устрою Давньоруської держави. 1.4.Причини і наслідки роздробленості Київської Русі. 1.5.Роль Галицько-Волинського князівства в середньовічній Європі. 1.6.Оцінка місця і значення Давньоруської держави на тлі європейської і світової історії.	2	Підготувати доповіді на теми: «Оцінка місця і значення Давньоруської держави на тлі європейської і світової історії», «Київська Русь – перша форма української державності».	6
Тема 2. Україна у складі Великого	2	Тема 2. Україна у складі Великого	2	Підготувати складний план	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>князівства Литовського.</p> <p>2.1.Процес входження і становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемантійського.</p> <p>2.2.Зростання політичної могутності Великого князівства Литовського. 2.3.Боротьба за оволодіння Галицько-Волинським князівством.</p> <p>2.4.Політика литовських князів на українських землях.</p> <p>2.5.Суспільно-політичний устрій держави. Політичне становище українських земель після Кревської унії.</p> <p>2.6.Соціальний устрій та господарське життя в Україні в XIV-XV ст.</p>		<p>князівства Литовського.</p> <p>2.1.Процес входження і становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Руського і Жемантійського.</p> <p>2.2.Зростання політичної могутності Великого князівства Литовського. 2.3.Боротьба за оволодіння Галицько-Волинським князівством.</p> <p>2.4.Політика литовських князів на українських землях.</p> <p>2.5.Суспільно-політичний устрій держави. Політичне становище українських земель після Кревської унії.</p> <p>2.6.Соціальний устрій та господарське життя в Україні в XIV-XV ст.</p>		<p>на тему: «Литовсько-Руська держава – третя форма української державності».</p>	
<p>Тема 3. Українська культура Ренесансу та раннього Бароко.</p> <p>3.1.Ренесанс в європейській культурі. Загальна характеристика,</p>	2	<p>Тема 3. Українська культура Ренесансу та раннього Бароко.</p> <p>3.3.Львівська братська школа та типографія. Острог.</p>	2	<p>Підготувати презентацію на тему: «Місце Ренесансу в світовій та вітчизняній культурі».</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>ідейні та естетичні засади.</p> <p>3.2.Гуманістичний характер ренесансної культури. Своєрідність формування українського Ренесансу. 3.3.Особливості культурної еволюції України у складі Великого князівства Литовського.</p> <p>3.4.Правовий та мовний статус. Писемність, література.</p> <p>3.5.Визначні українські гуманісти – Юрій Дрогобич, Павло Русин та 13ул. Гуманістичний та реформаційний рух.</p> <p>3.6.Поширення книгодрукування. Релігійна ситуація. Значення Берестейської унії 1596 р.</p> <p>3.7.Полемічна література. Культурно-освітня діяльність братств.</p> <p>3.8.Братські школи. Центри ренесансної культури в Україні. Львів.</p>		<p>3.3.К.Острозький та вчений гурток. Острозька академія, її значення в становленні вищої освіти на Україні. Острозька Біблія. Видатні діячі Острозької академії.</p> <p>3.3. Київське братство та братська школа. Відновлення ієрархії православної церкви.</p> <p>3.4.Книговидавнича та культурна діяльність Єлисея Плетенецького, Захарії Копистенського та 13ул.</p> <p>3.5.Петро Могила та заснування Київської колегії. 3.6.Ренесанс в художній культурі. Своєрідність українського ренесансного мистецтва.</p> <p>3.7.Розвиток архітектури. Фортеці та замки. Ренесансні ансамблі Львова. Скульптура.</p> <p>3.8.Особливості іконопису доби Ренесансу. Графіка. Художні ремесла.</p>			

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>Тема 4. Україна у складі Польщі. Козацька доба. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького.</p> <p>4.1.Українські землі у складі Речі Посполитої (ІІ половина XVI ст. – І половина XVII ст.). 4.2.Утворення Речі Посполитої. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель під владою Польщі.</p> <p>4.3. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. Причини, джерела поповнення і час виникнення козацтва.</p> <p>4.4.Версії походження козацтва та його організаційна структура перших часів існування.</p> <p>4.5.Передумови, причини, рушійні сили, перебіг основних подій та історичні наслідки національно-визвольної війни середини XVII ст.</p> <p>4.6.Формування козацько-</p>	2	<p>Тема 4. Україна у складі Польщі. Козацька доба. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького.</p> <p>4.1.Українські землі у складі Речі Посполитої (ІІ половина XVI ст. – І половина XVII ст.).</p> <p>4.2.Утворення Речі Посполитої. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель під владою Польщі.</p> <p>4.3. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. Причини, джерела поповнення і час виникнення козацтва.</p> <p>4.4.Версії походження козацтва та його організаційна структура перших часів існування.</p> <p>4.5.Передумови, причини, рушійні сили, перебіг основних подій та історичні наслідки національно-визвольної війни середини XVII</p>	2	<p>Підготувати презентацію на тему: «Видатні постаті України середини XVII століття».</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
гетьманської держава Богдана Хмельницького, її ознаки. Зміни в структурі землеволодіння. 4.7. Переяславська рада 1654 р. та її історична оцінка. «Березневі статті» Богдана Хмельницького, їх мета і зміст.		ст. 4.6. Формування козацько-гетьманської держава Богдана Хмельницького, її ознаки. Зміни в структурі землеволодіння. 4.7. Переяславська рада 1654 р. та її історична оцінка. «Березневі статті» Богдана Хмельницького, їх мета і зміст.			
Тема 5. Велика Руїна. Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Українська культура епохи Бароко і Просвітництва. 5.1.Загальна характеристика бароко. Ідейні засади культури бароко. Самобутність українського бароко. 5.2.Феномен козацької держави. Культурна та релігійна місія козацтва. Мазепинська доба. Полкові та гетьманські столиці як	2	Тема 5. Велика Руїна. Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Українська культура епохи Бароко і Просвітництва. 5.1.Загальна характеристика бароко. Ідейні засади культури бароко. Самобутність українського бароко. 5.2.Феномен козацької держави. Культурна та релігійна місія козацтва. Мазепинська доба. Полкові та гетьманські столиці як	2	Підготувати доповідь на тему: «Творчість українських учених та митців на ниві російської культури».	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>культурні центри.</p> <p>5.3.Школа, освіта, наука. Шкільна освіта в часи Гетьманщини. Києво-Могилянська Академія та її видатні професори.</p> <p>5.4.Наукові та літературні здобутки. Шкільний театр. Г.Сковорода – просвітник, філософ, поет. Бароко в художній культурі.</p> <p>5.5.Регіональні особливості бароко на Лівобережній та Західній Україні. «Козацьке бароко».</p> <p>5.6.Церковна архітектура. Іконостаси та портретний живопис. Львівське бароко. І.Пінзель, І.Руткович, Й.Кондзелевич.</p> <p>1.7.Видатні діячі Просвітництва. Особливості Просвітництва в Україні.</p>		<p>культурні центри.</p> <p>5.3.Школа, освіта, наука. Шкільна освіта в часи Гетьманщини. Києво-Могилянська Академія та її видатні професори.</p> <p>5.4.Наукові та літературні здобутки. Шкільний театр. Г.Сковорода – просвітник, філософ, поет. Бароко в художній культурі.</p> <p>5.5.Регіональні особливості бароко на Лівобережній та Західній Україні. «Козацьке бароко».</p> <p>5.6.Церковна архітектура. Іконостаси та портретний живопис. Львівське бароко. І.Пінзель, І.Руткович, Й.Кондзелевич.</p> <p>1.7.Видатні діячі Просвітництва. Особливості Просвітництва в Україні.</p>			
<i>Модуль 2. Історія та культура України від XIX ст. до початку ХХІ ст.</i>					
Тема 6. Українські землі у складі	2	Тема 6. Українські землі у складі	2	Декабристський рух в	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>Російської та Австро-Угорської імперії (кінець XVIII – початок ХХ ст.).</p> <p>6.1. Соціально-політичні та історичні обставини розвитку української культури.</p> <p>6.2. Характерні риси дворянського періоду національно-культурного відродження в Україні.</p> <p>6.3. Особливості народницького періоду національно-культурного відродження.</p> <p>6.4. Модерний період національно-культурного відродження в Україні та його характеристики.</p>		<p>Російської та Австро-Угорської імпе-рій (кінець XVIII – початок ХХ ст.).</p> <p>6.1. Соціально-політичні та історичні обставини розвитку української культури.</p> <p>6.2. Характерні риси дворянського періоду національно-культурного відродження в Україні.</p> <p>6.3. Особливості народницького періоду національно-культурного відродження.</p> <p>6.4. Модерний період національно-культурного відродження в Україні та його характеристики.</p>		Україні».	
<p>Тема 7. Українська національна революція 1917-1921 рр.</p> <p>7.1. Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Українська Центральна Рада, її соціальна база, партійний склад, програма. Аграрні проблеми в Універсалах Центральної Ради.</p>	2	<p>Тема 7. Українська національна революція 1917-1921 рр.</p> <p>7.1. Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Українська Центральна Рада, її соціальна база, партійний склад, програма. Аграрні проблеми в Універсалах Центральної Ради.</p>	2	Підготувати доповіді на теми: «Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.».	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
7.2.Боротьба політичних сил за владу в Україні. Гетьманат П.Скоропадського. Аграрне питання в діяльності гетьманського уряду. 7.3.Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика. Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. 7.4.Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. 7.5.Відновлення радянської влади в Україні в 1919 р. Впровадження політики «воєнного комунізму». Радянсько-польська війна. Ризький мирний договір 1921 р. Втрата Україною національної державності. 7.6.Причини поразки та основні уроки української національно-демократичної революції 1917-1921 рр.		7.2.Боротьба політичних сил за владу в Україні. Гетьманат П.Скоропадського. Аграрне питання в діяльності гетьманського уряду. 7.3.Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика. Революційні події 1918 р. на західноукраїнських землях. 7.4.Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р. 7.5.Відновлення радянської влади в Україні в 1919 р. Впровадження політики «воєнного комунізму». Радянсько-польська війна. Ризький мирний договір 1921 р. Втрата Україною національної державності. 7.6.Причини поразки та основні уроки української національно-демократичної революції 1917-1921 рр.			
Тема 8. Міжвоєнний період історії	2	Тема 8. Міжвоєнний період історії	2	Проведення студентської	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>українського народу (1921-1939 рр.). Особливості розвитку культури.</p> <p>8.1. Економічний та соціально-політичний стан України у 20-30-х 19ул. ХХ ст. Радянська Україна в новій системі міжнародних відносин.</p> <p>8.2. Суспільно-політичне життя на Україні у 20-ті роки. Соціально-економічна і політична криза початку 20-х років.</p> <p>8.3. Сутність та мета непу, особливості його здійснення в Україні.</p> <p>8.4. Курс на форсовану індустриалізацію та його наслідки.</p> <p>8.5. Політика українізації, її особливості і наслідки, досягнення і прорахунки.</p> <p>8.6. Поворот до суцільної колективізації та її згубні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр.</p> <p>8.7. Утвердження сталінського</p>		<p>українського народу (1921-1939 рр.). Особливості розвитку культури.</p> <p>8.1. Економічний та соціально-політичний стан України у 20-30-х 19ул. ХХ ст. Радянська Україна в новій системі міжнародних відносин.</p> <p>8.2. Суспільно-політичне життя на Україні у 20-ті роки. Соціально-економічна і політична криза початку 20-х років.</p> <p>8.3. Сутність та мета непу, особливості його здійснення в Україні.</p> <p>8.4. Курс на форсовану індустриалізацію та його наслідки.</p> <p>8.5. Політика українізації, її особливості і наслідки, досягнення і прорахунки.</p> <p>8.6. Поворот до суцільної колективізації та її згубні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр.</p>		<p>наукової конференції: «Голодомор в Україні в 1932-1933 роках».</p>	

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
тоталітарного режиму в Україні. 8.8.Українська культура 20-30 рр. «Розстріляне відродження». Літературний авангард. Розмаїття літературно-мистецьких об'єднань та періодичних видань. Символізм, футуризм, неокласика. Театр та драматургія.		8.7.Утвердження сталінського тоталітарного режиму в Україні. 8.8.Українська культура 20-30 рр. «Розстріляне відродження». Літературний авангард. Розмаїття літературно-мистецьких об'єднань та періодичних видань. Символізм, футуризм, неокласика. Театр та драматургія.			
		Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945рр.). Україна у другій половині 40-х – 1980-ті. 9.1.Радянсько-німецький договір 1939 р. Приєднання Західної України до УРСР. Початок Другої світової війни. 9.2.Основні битви війни. Битва за Дніпро. Звільнення Києва. Остаточне визволення України в 1944 р. Оцінка діяльності ОУН-УПА. 9.3.Наслідки Другої світової війни для України.	2		2

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		<p>Розвиток української освіти і науки у період війни. Науково-технічні досягнення українських учених.</p> <p>9.4.Труднощі повоєнного відродження економіки. ХХ з'їзд КПРС: викриття культу особи Сталіна. Реабілітаційні процеси.</p> <p>9.4.Соціально-економічні реформи М.Хрущова.</p> <p>9.5. Шістдесятництво. Дисидентський рух. Українська культура в діаспорі.</p> <p>9.6.Специфіка творчих процесів у період існування радянської України. Реалізм як провідний художній метод.</p>			
		<p>Тема 10. Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі.</p> <p>10.1.Розпад СРСР. Декларація про державний суверенітет України.</p>	2	Підготувати доповідь на тему «Місце України в сучасному світі».	2

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		<p>Створення багатопартійної системи.</p> <p>10.2.Акт проголошення незалежності України. Всеукраїнський референдум 1990 р.</p> <p>10.3.Вибори Президента. Державне будівництво сувореної України.</p> <p>10.4.Прийняття Конституції України 1996 р. Політика роззброєння України. Міжнаціональні і міжконфесійні відносини. «Помаранчева» революція 2004 р. Конституційна реформа. Внутрішня політика Української держави.</p> <p>10.5. Головні напрями зовнішньої політики. Місце України в сучасному світі.</p> <p>10.6.Небесна Сотня. Окупація і анексія Росією Криму. Збройна агресія Росії на сході України.</p>			

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		10.7.Євромайдан. Революція Гідності. Мінські угоди. Угода про асоціацію між Україною і ЄС. 10.8.Створення Православної Церкви в Україні. Надання Томосу. Особливості розвитку культури.			

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу заняття	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
<i>Модуль 1. Історія та культура України з найдавніших часів до кінця XVIII століття</i>							
Тема 1. Витоки українського народу та його державності.	0,5	1	1	1	1		10
Тема 2. Україна у складі Великого князівства Литовського.	0,5	1	1	1	1	1	10
Тема 3. Українська культура Ренесансу та раннього Бароко.	0,5	1	1	1	1		10
Тема 4. Україна у складі Польщі. Козацька доба. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького.	0,5	1	1	1	1		10
Тема 5. Велика Руїна. Гетьманщина. Ліквідація української автономної державності. Українська культура епохи Бароко і Просвітництва.	0,5	1	1	1	1	1	
Поточний контроль							5
<i>Модуль 2. Історія та культура України від XIX ст. до початку XXI ст.</i>							
Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок ХХ ст.).	0,5	1	1	1	1	1	10
Тема 7. Українська національна революція 1917-1921 рр.	0,5	1	1	1	1		10
Тема 8. Міжвоєнний період історії українського народу (1921-1939)	0,5	1	1	1	1	1	10

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відповідання занять	захист домашнього завдання	обговорення матеріалу заняття	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
pp.). Особливості розвитку культури.							
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 pp.). Україна у другій половині 40-х – 1980-ті pp.		1	1	1	1	1	10
Тема 10. Національно-державне відродження українського народу. Незалежна Україна в сучасному світі.		1	1	1	1	1	
Поточний контроль							5
Підсумковий контроль	Екзамен						40
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Інформаційні джерела

Основні

- Гарін В.Б. Історія України: навч. Посібник / В.Б. Гарін. – Київ : Центр учебової літератури, 2012. – 345 с.
- Захарченко П.П. Історія українського права. – К. : Видавничий дім "Освіта України", 2019. – 457 с.
- Іваненко В.В. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Дніпропетровськ : ДНУ ім. Олеся Гончара, 2016. – 206 с.
- Історія української державності: підручник у 2-х томах / Борисова О.В., Климов А.О., Т. 1. Давні часи. Середньовіччя. Нова доба. - Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. - 344 с.
- Історія української культури. Навч. посіб. / За ред. О.Ю.Павлової. – К: Центр учебової літератури, 2012. – 343 с.
- Історія української культури: курс лекцій / Під заг. ред. С.О. Костилевої. – Київ : НТУУ «КПІ», 2010. – 333 с.
- Історія української культури: Навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни студентами всіх напрямів підготовки за КМСОНП ПУЕТ/ І.М.Петренко, В.В.Сарапин. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 465 с.
- Історія української культури: Навчально-методичний посібник з дисципліни / І. М. Петренко, В. В. Сарапин. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2012. – 506 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.culture.uscu.org.ua/>.
- Кордон М.В. Історія української культури: навч. пос. – Львів: Магнолія

- 2006, 2011. – 336 с.
10. Лазарович Л.М. Історія України / Л.М. Лазарович. – Київ : Знання, 2011. – 354 с.
  11. Левицька Н.М. Історія України : підручник / Н.М. Левицька. – Київ : Кондор, 2011. – 228 с.

Додаткові

1. Лоза Ю. Історичний Атлас України / Ю. Лоза. – Київ : Мапа, 2015. – 320 с.
2. Петренко С.М. Історія України: навчально-методичний посібник / С.М. Петренко, Л.М. Зенкова, Т.В. Оніпко. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 167 с.
3. Швагуляк М. Історичні студії: Українці на роздоріжжях та крутих поворотах історії (друга половина XIX- перша половина ХХ ст.) / М. Швагуляк. – Львів: Тріада плюс, 2013. – 345 с.
4. Шейко В.М. Історія української культури: навч. посіб. / В.М. Шейко, В.Я. Білоцерківський. – Київ : Знання, 2010. – 271 с.

Електронні ресурси

1. <https://burshtyn-rada.if.gov.ua/novyny/istorychna-dovidka-pro-etapy-ukrayinskogo-derzhavotvorennya/>
2. <http://mpmr.gov.ua/news/3442/etapi-ukrainskogo-derzhavotvorennya>
3. <https://vin.gov.ua/news/ostanni-novyny/48844-istoriia-ukrainskoj-derzhavnosti-tse-ne-30-rokiv-nezalezhnosti-istoriia-derzhavotvorennia-ukrainy-nalichuie-tysiachi-rokiv>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Історія та культура України», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.